Эл уулуна таазим

Урматтуу агайын-туугандар!
Урматтуу Рева Касымовна жана Султан Ибраимовичтин уул-кыздары, тууган-туушкандары!
Урматтуу ардагерлер!

Биз бүгүн кутмандуу Ош жергесинде сиздер менен баарыбыз үчүн жагымдуу жагдайда жолугушуп отурабыз. Бул унутулгус жолугушуубуз айрыкча мааниге ээ. Себеби элибиздин сүймөнчүлүгүнө айланган чыгаан инсан, көрүнүктүү мамлекеттик ишмер Султан Ибраимовдун ажайып айкелин ачуу салтанатына күбө болуудабыз.

Буга чейин деле улуу инсандын атын, жана аруу элесин унутпай сактоо жаатында бир далай иштер аткарылып келген. Ошентсе да маркумдун арбагынын астында, өзгөчө Оштук тургундар да өзүбүздүн бир парзыбызды аткарбай калгандай ар дайым өксүбүз болуп келген. Мына бүгүн ал кемтигибиз толуп, ордолуу Ош шаарында ажайып эстелиги ачылып отурат.

Султан Ибраимов бардык өмүрүн, эмгегин элге арнаган калайык калктын чыныгы кадырына татыган кыргыз элинин даанышман улуу инсаны болуучу. Ошол каргашалуу окуядан бери туура 23 жыл өтүп кетсе дагы анын атын ар бир адам жүрөккө жакын тутуп, эл үчүн эмгек өтөөнүн чыныгы атуулдук үлгүсү катары туюшуп, убакыт канчалык арылаган сайын, анын асыл ысмы ошончолук эл жүрөгүнө жакын сезилип келүүдө. Бул Султан Ибраимовичтин улуттук лидерге айлангандыгынын нагыз белгиси деп ойлойм.

бостон түздөн-түз жетекчилик кылган.

Бийик тоолуу татаал шарттарда Токтогул-Толук, Каракулжа - Алайкуу, Ош - Папан - Кожокелен, Алабука-Чаткал, Жалалабад-Казарман автожолдорунун курулушун бүткөрүүгө жетишти. Султан Ибраимов ар бир ишти баштоодон мурда ал жерге өзү барып көрүп, ынанып анан ишти баштоого уруксат бергенин бүгүн аны менен үзөңгүлөш иштешкен адамдар айтып жүрүшөт.

лигин дагы бир жолу көрсөткөн.

Султан абабыз өз элин, жерин чексиз сүйгөндүгүн иши менен далилдеген тубаса патриот жана интернационалист, кара кылды как жарган калыс, ошол учурда эле демократиялык принциптерди колдоно билген жетекчи, кыргыз элинин даанышман атуулу эле. Султан Ибраимович бир адамга да, миң адамга да бирдей камкордук көргөн, бардык өмүрүн

жүрдүм. Ал кездеги обкомдун 1-катчысы, анан Кыргызстан КПБКнын бюро мүчөсү деген даража өтө жогору, сыртынан сүрдүү сезилчү. Адегенде мени ал кишинин башкаларчылап машинасы менен ооруконанын эшик алдына чейин келбей, тээ сырттан эле жөө басып келгени, анан өзүнүн сыркоосун айтуудан мурда врачтардын ал-аквалын сураган камкордугу таң калтырды.

1975-жылы февраль айында өзүнүн чакыруусу боюнча жеке кабыл алуусунда болгонум менин турмушумда олуттуу өзгөрүүгө көмөк берди. Султан Ибраимов баягысындай эле токтоо мүнөзү, акылдуу көз карашы менен мени жаш адис катары күндөп-түндөп иштөөгө кудуретим жетерин, жоопкерчиликти сезе билеримди кошумчалап айтып анан Майлы-Сай шаардык ооруканасына башкы врач болуп баруумду туура көрүп, ага кандидатурамды сунуш кыла тургандыгын айтты. Чындыгын айтсам мен андай кызмат жөнүндө ойлой элек элем. Султан Ибраимовичтин адамгерчилиги, мага көрсөткөн ишеними мени муютуп, макулдугумду билдирдим.

Мен Майлы-Сайда иштеп жүргөнүмдө да шаардын биринчи катчысы Хлебниковдон менин кандай иштеп жүргөндүгүм жөнүндө сурап-билип жүргөнүн уктум. Кийин Кыргыз ССР Министрлер Советинин Төрагасы болуп иштеп жатканда Оштун аэропортунда жолугушуп калдык. Куду мурдагысындай ал-жайымды, ишимди, ал турсун үй-бүлөмдү сурап, жанымда жүргөн балдарымдын маңдайынан сылап зор адамгерчи-

Хандарды, бектерди, генийлерди аябаган каргашалуу шум ажал кыргыз элинин акылман уулу, кеменгери Султан Ибраимовду да алып кеткенде бүтүндөй жумурай журтубуз кайгырып аза күттүк. Бирок ал киши өзүнүн артында өлбөс-өчпөс из калтырды. Биз Султан Ибраимовичтин эл жетектеген кезинде белге бетеге өстүрүп, сайга көчөт сайып, тоосунда мал, талаасында дан өстүрүп, орун басар кадрларды даярдап, артында калган элине мээнети менен дөөлөтүн сиңирип кеткенине каниет кылабыз.

Урматтуу Рева Касымовна, Сизге чоң ыракмат! Уул-кыздарды тарбиялап окутуп, билимге кесипке ээ кылып үй-бүлөдө баш көз болуп келатасыз. Абабыздын уул - кыздары жаман чыккан жок. Баардыгы жогорку билимге ээ болушуп, ата салтын улантып ар бири Кыргызстандын социалдык - экономикалык жактан өсүшү үчүн өздөрүнүн барандуу салымдарын кошуп келе жатышат.

Тагдыр, туз-насип буюруп мен кайрадан Ошко кызматка келип бир кезде Султан Ибраимов олтурган креслого олтуруп иштеп жатам. Ушул даражага жетишиме ал кишинин салымы зор экенин ойлоп арбагына ызаат кылып, ыраазычылыгымды дайым билдирем.

Ал кишинин басып өткөн жолу, ишмердиги, бизге, бизден кийинки жаштар үчүн өрнөк болуп, жаркын элеси, адамдык чоң асыл сапаттары дайым биздин жүрөгүбүздө сакталып кала бермекчи.

Н.КАСИЕВ,
Ош облусунун губернатору

❖ ❖ ❖

Бүгүн баарыбыз чогулуп, көрүнүктүү коомдук ишмер, Кыргыз элинин улуу инсандарынын бири Султан Ибраимович Ибраимовдун элибиз үчүн жасап кеткен унутулгус эмгектерин эскерип, отурушубуз маркумга болгон чоң урмат-сый. Элибизде айтылып жүргөндөй улуулар баскан ыйык жолго урпактар дайым таазим кылып, көөнөрбөс тарыхыбызды, маданиятыбызды алардын баскан даңктуу жолдору менен толуктап келген.

Жогоруда айтылгандай Султан Ибраимовичтин жасаган эмгектерине бүгүн тарых өз баасын берип, эл арасында анын мыкты жетекчилиги, саясаттагы алдын ала көрө билген кыраакылыгы, баарыдан дагы айкөл адамгерчилиги, уюштуруучулугу азырга чейин аңыз кеп болуп айтылып жүрөт.

Миңин айтпай, бирин айт демекчи, улуу инсандын өрүкзарлуу Баткен жергесине жасаган бир-эки эле эмгектерине токтолсок, дүйнөдөгү өтө сейрек кездешүүчү сыйымдуулугу 90 млн. кубдук "Төрткүл" суу сактагычын куруудагы, анын көрөгөчтүгү. 70-жылдары пайдаланууга берилген бул "Төрткүл" суу сактагычынын өрүкзарлуу өрөөндүн калкына келтирген пайдасы өтө чоң. Азыр бул аймакта 10 миңден ашык гектарга дыйканчылыктын бардык түрлөрүнөн башка, 3 миң гектардан ашык аянтка өрүк бактары өстүрүлүп, мындагы калайык калкка өзгөчө кирешелерди

Бул Султан Ибраимовичтин улуттук лидерге айлангандыгынын нагыз белгиси деп ойлойм.

Султан Ибраимов агабыздын өзгөчө уюштуруучулук талантынын ачылышы, бийик ишмердик дараметинин көрүнгөн учуру негизинен Ош облусун жетектеп турган жылдарга туура келди деп айтар элем. Анткени, ал республикабыздын жетекчилик кызматтарынан партиялык Ош обкомунун биринчи секретары болуп иштеген он жыл, тагыраагы, 1968-1978-жылдар аралыгында, Ош облусунун социалдык-экономикалык абалы, элибиздин жашоо, турмуш шарты мурда болуп көрбөгөндөй деңгээлде көтөрүлүп өскөн.

Ош облусунун даңкы бүткүл Союзга дүңгүрөп чыгып, бекеринен Султан Ибраимович жетектеген он жыл ичинде 9 жолу өтмө Кызыл Тууну жеңип алган эмес. Касиеттүү Ош жергесинде ал барбаган айыл, өздөштүрбөгөн жайлоо, колу тийбеген курулуш, маңдай тери төгүлбөгөн дыйкан талаасы, кийлигишпеген асыл иштер калбаган чыгаар.

Султан Ибраимович мелиорация жана суу чарба жагынан эң мыкты адис болгондуктан Ош облусуна жетекчилик кызматына келгенден баштап мурда пландаштырылып, бирок ар кандай себептерден улам курулушу кечиктирилген Папан жана Төрткүл суу сактагычтарын, Бүргөндү, Лейлектеги Арка, Карасуудагы Савай, Жалалабаддагы Чаткал жана башка ондогон массивдерди өздөштүрүүнүн демилгечиси гана бол-

менен үзөңгүлөш иштешкен адамдар айтып жүрүшөт.

Мен 1970-жылы окууну бүтүп, алгачкы эмгек жолумду Ош шаарындагы № 1-ооруканадан баштадым. Мурда аты-жөнүн угуп жүрсөм, кийин ал кишини бат-бат көрүүчү болдум, ал турсун сыркоолоп калса дарылоого да катышып

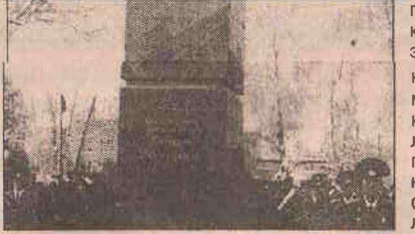

га да бирдей камкордук көргөн, бардык өмүрүн элге арнаган, улуу менен кичүүгө бирдей тегиз мамиле жасап, эч кимдин көңүлүн оорутпай, жакшылыкка өтө эле кубанып кетпей, жамандыкка өтө эле кайгырып чөкпөгөн токтоо, сабырдуу улуу инсан болучу.

гектардан ашык аянтка өрүк бактары өстүрүлүп, мындагы калайык калкка өзгөчө кирешелерди алып келип жатса, бир эле Баткен облусунун эмес бүтүндөй Республикабыздын экономикасынын деңгээлин көтөрүүгө негиз болгон Кызыл-кыядагы тамеки ферменттөөчү заводунун курулушу дагы Султан Ибраимовичтин жетекчилиги астында жүзөгө ашырылган.

Фундаментин түптөөгө өзү катышкан бул тамеки ферменттөөчү заводу, өз учурунда 18 миң тоннага чейин тамекини кайра иштетип чыгып, өлкөбүздүн социалдык-экономикалык жактан өнүгүшүн тездеткен. Азыр да тамеки ферменттөөчү бул ири ишканада ондогон жумушчулар үч смена менен түнү-күнү эмгектенишүүдө.

Албетте, биз улуу тарыхыбыздын учүгүн улап, чачылганын жыйнаган мындай инсандарыбыз менен сыймыктанууга толук акыбыз бар. Бүгүн Ала-Тоо жергесин Мекендеген көп улуттуу элибиз Кыргыз мамлекеттүүлүгүнүн 2200 жылдыгын дүйнөлүк алкакта өзгөчө чоң салтанат менен белгилеп жаткан чакта Султан Ибраимовдой коомдун көрүнүктүү саясий ишмерлеринин өрнөктүү өмүрүнө таазим кылып, эскерип олтурушубуз өзүнчө символикалуу.

З.Ж.НУРМУХАМБЕТОВ,
Баткен облустук мамлекеттик администрациясынын башчысынын биринчи орун басары

Таш МИЯШЕВ

Оштун эли унутпайт

(Султан Ибраимовдун айкели алдында окулду)

Кыраан куштай топтон чыккан суурулуп,
Кыргызыма келгенсиң бир туулуп.
Өзүңдө эле жөнөкөйлүк, камкордук,
Өзүңдө эле айкөлдүк да улуулук.

Эл деп согуп, эл деп күйүп жүрөгүң,
Элиң үчүн арналды бүт жигериң.
Кол жетпеген бийиктикти багынтып,
Коом ишин колдоп алга сүрөдүң.

Оболтодон пахтага бай, данга бай,
Ошто иштедиң он жыл бою талыбай.
Облуста олжолуу иш көп болуп,
Оомат жаады ойго-тоого жамгырдай.

Эч ким күтпес, эч ким түйбас иш болуп,
Элден кеттиң каргашага туш болуп.
Калды артыңда калайык-калк кайгырып,
Калсачы деп укканыбыз түш болуп.

Калды артыңда кара кийип алганың,
Кан-жаныңдан бүткөн гөөдөк балдарың.
Биз да жүрдүк каргап кимдир бирөөнү,
Билалбастан чындыгын же жалганын.

Канаат кылдык ысмыңды атап жүргөнгө,
Айкелиңди койдук бүгүн бул жерге.
Оштун эли сени унутпайт түбөлүк,
Ороп турат ак тулкуңду гүлдөргө!

Гульмира ИБРАИМОВА

Султан Ибраимов

Китептен үзүндү

"...Мына, жеңил машина термелип келип өзгөчө кайтарууга алынган Өкмөттүк резиденциянын ээн короосуна кирип коттеджин алдына токтоду. Эшик ачылып үй кызматындагы аял чыкты.

Жаш бойдон сулууча келген таза кийинген аял келгендерди жадырап тосуп алды.

-Келдиңизби, Султан Ибраимович, кириңиздер. Мен силерди күтүп кечки тамакты даярдап койгомун - деди элпек.

Кечки тамактан кийин ал аял коштошуп дежурный машинага түшүп кетти. Жакын эле жерде жашачу.

Султан Ибраимовдун шоферу Юра үй-бүлөсүн көлгө алып барып койгон болучу. Ал биринчи кабатка жайгашканы кетти. Султан Ибраимов уулун көтөрүп, Рева Касымовна ээрчип экинчи кабатка чыгышты.

Рева Касымовна ваннага кирип, Султан Ибраимов кичинекей Айбекти эркелетип калды. Рева Касымовна ваннадан чыкканда гана аны утурлай басты.

-Рева, сен жата бер, эгер каршы болбосоң мен тиги бөлмөгө жалгыз жатайын, эмнегедир аябай эле уйкум келип атат. Бул кичинекей Айбегиң кээде түнү чыр чыгарып уктатпайт, ошондуктан бөлөк жатсам капа болбойсуңбу? - деди ал.

-Кандай ыңгайлуу болсо ошент Султан, анан чынын айтсам мен да абдан чарчагандаймын. Жолдо түйшөлүп келгенибизби?

-Ошондой го.

Айбегин өөп-жыттап кайырлуу түн тилеп Султан Ибраимов чыгып кетти.

Экинчи кабатта кең тепкичтердин эки жагында кире бериштерине диван коюлган оп-окшош эки уктоочу бөлмө бар. Ар биринде санузел коюлган.

Сол жагындагысында Рева Касымовна калып оң жактагысына Султан Ибраимов кирип кетти.

Түн. Коюу жымжырттык...Тынчтык.

Рева Касымовна бир нерседен чочугандай кооптонуп кокус эле көзүн ачты.

Кире бериштен билинер-билинбес дабыш чыккансып, ошерде бирөө тургансып сезилди. Ал аз убакытка кыймылсыз тыңшап жатып калды. Дабышы же шамалга бир нерсе кыймылдагансыйбы, белгисиз. Бирок, караңгыда бирөө жүргөнсүйт. Эшикке жакын келип ичкери жакты тыңшап тургандай болот.

Рева Касымовна чыдамы кетип уйку-соонун арасында үн катты.

-Ай, Султан...

Султан Ибраимов иштегиси келип аларды ойгонуп кетпесин деп жарыкты жандырбай эле кагаз-магаз алганы киргенбейм, акыркы мезгилдерде ал аябай эле камкор, мээримдүү болуп кетпеди беле? Ал ушуларды ойлоп жатты. Бирок, андай эместей сезилди. Ал халатын чала була мүрүсүнө салып сыртка чыкты.

-Султан!

Караңгыда белгисиз бирөө үн чыгарды.

-Сизге, мүмкүнбү?

"Бул ким? Түнү бул жакта эмне кылып жүрөт?" деген ой чагылгандай тез башына келип эндирей түштү. Диванда чоочун бир киши олтурган. Анын абаны жарган добушу Рева Касымовнанын денесинин ар бир клеткасына сиңе түшкөнсүп калтырак басты. Сакалы өсүп кеткен көздөрү сырдуу бул бейтааныша:

-Сиз ким? Эмне керек эле? Буерде эмнеге жүрөсүз? - деди. Бейтаанышын үнү чыккыча чыдамы түгөнүп ушул мезгил узаргандан узарып кеткенсиди.

-Биз кете берсек болобу?

Анын үзүл-кезил чыккан добушу коркунучтуу да, шектүү да эле.

-Биз деген кимдер? Кайсы жакка кетмексиңер? - деди Рева Касымовна үрөйү учуп.

-Биз Юра менен Фрунзеге...

Ары жакта баласы уктап жатпайбы, аны калкалагансыган Рева Касымовна босогодон кылдай кыймыл жасоого кудурети жок эле.

-Кете бергиле, албетте кете бергиле...

Үнү араң чыкты. Өзүнүн добушу өзүнө башкача угулду.

Бейтааныш дивандан жыла туруп тепкичтер жакка жөнөдү. Анын пружинадай ийректеген кара кийимчен караанды менен коркунуч кошо кеткенсиди.

Рева Касымовна жүрөгүнүн лакылдап сокконун, энтиккен дем алышын угуп, тиги караан кайра келип кала тургансып биринчи кабаттагы дабышты тыңшап кыймылсыз турду. Бейтааныш караңгылыкта ал жакты жатка билгендей эшикти тез эле таап чыгып кеткени эшиктин ачылып- жабылганынан билинип турду.

Мына ошондон кийин гана Рева Касымовна күйөөсүнүн жаткан бөлмөсүнө умтулду.

-Ай, Султан! Султан!

Ал аны ойготуп азыркы коркунучтуу окуяны айткысы келди эле. Ошентиш керек болучу. Бирок, Султан Ибраимов уктап жаткандай. Ал жетип барып жулкулдатып тарткылап ойготоюн деди. Жок, анын башы, денеси өзүнүкү эместей эле.

-Султан!

Башын кармалайын дегенде анын колуна кандайдыр бир суюктук жабыша түштү. Колун көзүнө жакындатса шумдук, канга окшоду. Жарыкты жандырды. Оң жак чекесинен кан агып Султан Ибраимов уктагансып жатат. Жок, андай эмес, ишенбеди, эч качан ишенбейт эле, ишенбейт эле...

-Султан, Султан ойгончу..

Рева Касымовна алдастаган боюнча биринчи кабатка түшүп Юранын эшигин ачты.

-Юра!

Канга боелуп чак челекейи чыккан бөлмөдө Юра көмкөрөсүнөн сулк жаткан эле...

(Ибраимова Гульмира Султановнанын 2003-жылы "Шам" басмасынан чыккан "Султан Ибраимов" аттуу китебинен алынды).

***Бул бетти уюштурган* Т.МИЯШЕВ,**
Фотолору П.САРЫБАЕВдики